

ЛЮБОМИР НИКОЛОВ
МРАВКА СРЕД ПОТОКА

chitanka.info

Корабът майка е останал далече назад и сега Изпитателя е сам, съвсем сам в чернотата на Космоса, сред огромните, ярки звезди. Под него едва-едва, почти незабележимо за погледа, пълзи назад необятният диск на Земята, обвит в нежното синкаво сияние на атмосферата, изпъстрен с дълбоката синева на океаните, охрата на пустините, зеленината на горите — и над всичко това се преплита бялата памучна дантела на облаците. Раз, два..., пръстите му в дебелия ръкавици на скафандъра ловко се плъзват по пулта и мирозданието се люшва. Звездите пропадат нейде под лъскавия корем на миниатюрния скутер. Земята увисва над прозрачната кабина и сега изглежда съвсем близо, като че можеш да я докоснеш с ръка. За човек с по-слаби нерви това би било потресаващо преживяване, но Изпитателя само се усмихва. Той е добър пилот, пилот изпитател от три години насам и е летял с всевъзможни космически апарати, но никога не е изпробвал толкова удобна машина. По размери скутерът е далеч по-малък от някогашните реактивни изстребители, окачени в Централния политехнически музей, но конструкцията му не е много различна от тяхната — малки, нескопосани на вид криле, корпус, почти изцяло запълнен от двигателя и миниатюрна кабина, с мъка извоювана от една конструкция, където всеки допълнителен грам се смята за природно бедствие. Скафандърът му е заел плътно тясната прозрачна черупка, свободни остават само отпуснатите върху пулта ръце и все пак Изпитателя се чувства отлично. Той надига поглед към Земята и се размива с глас — не би могъл по друг начин да излее напирания в гърдите му възторг. Прекалено красива, като картина на гениален художник, е тази синьо-бяла планета, прекалено голяма е свободата на човека, отделен от Космоса само с два сантиметра прозрачен дуропласт, прекалено силно е сливането му с леката, покорна машина.

Но работата си е работа. Изпитателя се намръщва, за да прогони усмивката (не успява съвсем, тя остава в непокорно повдигнатото ъгълче на устните му) и произнася в микрофона:

— Тук Колибри. Тук Колибри. Дванадесета минута на полета. Всички системи работят нормално. Машината се поддава на управление леко. Да се има предвид прекалената чувствителност на командите. Без достатъчно опит могат да се допуснат грешки, особено от пилоти, привикнали с по-тежки апарати. Край.

Приглушен и някак механичен, в слушалките отеква гласът на оператора от Центъра:

— Добре, Колибри, добре. Продължавайте по програмата. Очакваме ви в предвидения район след 37 минути.

— Кажете на посрещачите да си приготвят часовниците — шегува се Изпитателя. — Ще могат да ги сверят по моето призе...

Сричката „мя“ изтънява и секва, защото огнен облак блъсна седалката напред и за нищожно малка част от секундата Изпитателя вижда как командното табло политва към лицето му, а на хронометъра е застинала цифрата 12:57:03. Това е последната му осъзната картина. В следващия миг експлозията пръска тялото му сред хилядите метални обломки на скутера.

После?

Мрак...

Но в този мрак има нещо, което бавно осъзнава, че е мъртво. И още по-бавно разбира, че не може да е мъртво, мъртвите не мислят. Няма тяло — Изпитателя е изчезнал, изчезнал е скутерът, изчезнало е всичко, освен съзнанието.

И още нещо.

Някъде над него (под него? в него? край него?), безкрайно далече и все пак съвсем близко, е увиснал сред всемира още някой. Изпитателя усеща присъствието му, въображението довършва останалото, защото дори когато сам е останал без тяло, човек не може да си представи нещо безплътно. И той си въобразява две огромни очи, зареяни в дълбините на Космоса и загледани към него с безпристрастие и леко любопитство, както натуралистът наблюдава оригинален, но не чак дотам рядък екземпляр насекомо. Да, сравнението е точно — без сам да знае как, човек усеща, че е именно така, че е вдигнал поглед към милиони години еволюция на разума и от онази всемогъща космическа сила го дели такава пропаст, каквато лежи между самия него и обикновената мравка.

За какво може да бъде нужна една мъртва мравка?

Мракът изчезва. Почти ослепително ярко от внезапния преход към светлината, пред лицето му се появява бордното табло. Бясно се сменят стотните от секундата, секундите летят една след друга. 7:03... 7:04... 7:05... До взрива остават по-малко от шест минути.

В такива мигове истинският изпитател няма право да бъде човек. Дълбоко в него човекът може да си задава хиляди въпроси, да се радва и недоумява пред възкресението, но на повърхността остава пилотът — великолепно програмираната жива машина, готова да вземе нужното решение и в най-тежката ситуация.

Изпитателя изключва автоматиката и започва аварийно спускане.

Тук, на стотици километри над Земята, царува почти пълен вакуум. Отделни молекули, нищожни частици от атмосферата, устремени към безжизненото пространство, се плъзгат покрай корпуса на обречения скутер. Но машината лети надолу с бясна скорост и ето, вече молекулите се сгъстяват, сливат се с неясна, призрачно светеща пелена около малката машина, проточват се назад в дълъг шлейф. Сиянието се засилва, атмосферата става все по-плътна, притиска скутера отпред, отгоре и отдолу... отдолу... *Отдолу!*

Отначало лек, после все по-моцнен тласък отхвърля машината нагоре. Тъгълът на снижение е бил прекалено малък и тя отскача, както отскача плоско камъче, запратено по повърхността на водата. Сиянието наоколо отслабва, изгасва, край кабината отново е чернотата на Космоса и Изпитателя, зашеметен от удара, трескаво се мъчи да повтори спускането. Скутерът се подчинява, ала е прекалено късно и някъде долу, вече в плътните слоеве на атмосферата, хронометърът отмерва последната стотна от секундата — 12:57:03.

Взрив.

„Кой си ти?“ — пита съзнанието на Изпитателя.

Другият мълчи. Само несъществуващите, измислени от човека очи гледат надолу мъдро и може би малко печално, може би с лека досада, може би с интерес... „Не питай, няма да разбереш“ — сякаш искат да кажат те. Но Изпитателя настоява: „Защо правиш това?“ И тогава онзи, незнайният, отговаря. За него това е проста, съвсем простишка мисъл, ала за човека тя е прекалено мощна, избухва като чудовищна експлозия и едва не разсейва неясната искрица на съзнанието му. Какво е искал да каже чужденецът? Добро ли е то, зло ли е? Сега Изпитателя знае само едно — че никога не ще го разбере.

Мравка.

Неясен, далечен детски спомен трепва в него. Светло, светло зелено утро в ливадата, край старата къща. Съвсем малък, може би

четири или петгодишен, той се е привел над потока и гледа как една мравка с безсмислени, объркани движения се мъчи да...

Кабината!

Таблото!

7:03... 7:04... 7:05...

Вродената елегантност на Изпитателя е изчезнала. Ръцете му се вкопчват грубо в управлението и скутерът трепва като подплашен жребец, сетне рухва надолу, към Земята. Двигателите бълват огън, мъчат се да надбягат трепкащите цифри на хронометъра и ето, вече огънят е отпред и отзад, атмосферата се превръща в нажежена стена — червена, жълта, бяла... Жестоките претоварвания мачкат тялото на човека, в очите му се налива мрак. Той разбира, че ъгълът на снижение е бил прекалено голям, но вече нищо не може да се поправи, дори фантастично здравият дурупласт не издържа и пламъкът с рев нахлува в кабината.

Този път смъртта не е мигновена. Тя продължава цяла вечност — една или две безконечни секунди, изпълнени с непоносима болка.

Сега Изпитателя не пита нищо. Той знае — и усеща как го изпълва чудовищна, почти нечовешка злоба. Гибелта не е нищо. По-страшна, по-непоносима дори от болката на изгарянето е величествената, божествена поза на чужденеца. Възцарен на своя космически трон, той наблюдава с хладен поглед мравката в потока, спасява я в последния миг, за да повтори страшните шест минути отново, и отново, и отново... Какво е мравката в сравнение с неговото всемогъщество? За него, възвишения, човекът е почти безсловесна твар и следователно всяка игра, всеки експеримент, всяка гавра е позволена.

Изпитателя долавя, че другият потръпва, отскача назад от омразата му. Напряга мисълта си, за да изкаже още по-ясно как го презира за тази жестока игра, ала не успява. Около него отново е кабината.

Но сега тревогата е изчезнала. Няма нито страх, нито напрежение, сякаш нечий устни са изсмукали отровата на отминалата смърт от възпалената рана в съзнанието му, сякаш нечия могъща ръка меко и плавно прехвърля пръстите му от клавиш на клавиш. Той дори не следи цифрите на хронометъра, отдал се е изцяло на онова чувство за сливане, познато само на жокеите и виртуозните пилоти. Не го

плаши огнената стена на атмосферата, не го плашат изтичащите секунди и приближаващата експлозия. Спускането е невероятно прецизно, красиво до съвършенство и той сам се възхищава на своята точност (само на своята? или?...). Не, тази мисъл се мярва и избледнява, той просто няма време да мисли. Разбира, че е време, да, време е, текат последните секунди, огненото сияние е изгаснало и през обгорената повърхност на кабината не се вижда нищо. Поглежда към хронометъра. Десет секунди до взрива. Трябва да рискува..., а всъщност нещо (някой) му подсказва, че няма никакъв риск и той натиска червения бутон.

Удар. Кабината се откъсва от скутера, започва да пада, сетне се разтърсва от нов удар и увисва почти неподвижно. Парашутите са издържали.

Изпитателя натиска нов бутон. Синкав електрически заряд с пукот обвива за миг кабината и най-горният обгорял слой дуропласт се пръска на парчета. Обвивката е отново прозрачна.

Към Изпитателя бавно се надигат пясъците на пустинята, сред тях, той различава миниатюрната сянка на кабината и разперените парашути над нея.

Мравка...

Споменът отново се завръща. Детето откъсва стръкче трева и бута мравката към брега. Един, два, три пъти... А тя всеки път се отдалечава обратно в потока — може би не разбира, може би не вижда онова, което вижда детето от своята огромна, половинметрова височина. Тогава то бавно, внимателно я подхваща с тревичката и я изважда на пясъка.

„Това ли е?“ — пита се Изпитателя.

Чувството, което долита от Космоса, този път е просто, толкова просто, че и мравката би го разбрала — само отглас от едно титанично кимване. А заедно с него идва и една мисъл, прошепната едва чуто, за да не оглуши човека, макар че дори и така той цял се разтърсва от нея.

СБОГОМ, МАЛКО БРАТЧЕ!

Това е краят. Чужденецът е изчезнал завинаги. Пясъците на пустинята са все по-близо. Аварийната радиостанция се е включила автоматично и от нея настойчиво говори нечий тревожен глас. А Изпитателя мълчи.

Той се срамува от лошото, което е мислил.

Публикувано в списание „Криле“, брой 11/1985 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.